

Samfundet S:t Erik
Stockholm

Stockholm den 11 september 2016

Till Humlegårdens styrelse
Box 5182
102 44 Stockholm

Bevara den unika kulturhistoriska miljön i kvarteret Riddaren 18

Engagemanget för bevarande av "Astoriahuset" är starkt inom Samfundet S:t Erik

Samfundet S:t Erik bildades 1901, främst för att förhindra rivningar av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Fortfarande ligger fokus på att värna och vidareutveckla historiska och andra miljökväligheter i Stockholm. Samfundet ger ut en uppskattad årsbok, ordnar visningar och föredrag samt bevakar och påverkar stadens fysiska utveckling, inte minst genom ett aktivt remissarbete och stadsbyggnadsseminarier som är öppna för allmänheten. Styrelsen består av välmeriterade experter inom olika områden. www.samfundetsterik.se

Inför Samfundets förra årsmöte den 26:e april 2016 lämnades en motion in angående "Astoriahuset", kvarteret Riddaren 18. Motionen som var undertecknad av medlemmarna Michael Berglöf, Helena Friman, Karin Lidmar, Rebecka Tarschys, Mats Wickman, Per Wästberg och Lillo Sjöberg ledde till att styrelsen träffade företrädare för fastighetsägaren den 22 juni.

Både motionen och uppslutningen bakom beslutet vid årsmötet visar att det finns ett stort engagemang bland Samfundets medlemmar för att bevara de båda samkomponerade husen från 1873 i kvarteret Riddaren 18. Tillsammans bildar de en helhet, vars arkitektoniska huvudfasad inte är vänd mot Nybrogatan utan mot "Sofie Almquists plats" i norr, som är en del av en aldrig fullbordad gata, lika bred som Nybrogatan. Arkitekt var Julius Frosell, i samråd med stadsarkitekten Ludvig Hedin (far till Sven Hedin). Den långsträckt eleganta huvudfasaden är en symmetrisk, tredelad palatsfasad, där mittdelen framträder med parvis kopplade fönster och två valvformade entréportar. Detta är tydligt avläsbart trots hörnhusdelens välanpassade påbyggnad från 1920-talet.

Vi uppskattade det informativa mötet hos er på Humlegården tillsammans med Maria Lidström, Chef Investering och Utveckling samt Viktor Sandberg, Projektchef Investering och Utveckling. Det var särskilt intressant att få ta del av projektets historia. Vi noterade att Humlegården i ett tidigt skede, föreslagit Staden att inte bara gatuhuset utan även huvudbyggnadens fasad mot norr skulle bevaras. Vi beklagar att Stadens företrädare förordade ett renodlat nybyggnadsförslag mot "gränden", som innebär rivning av befintliga byggnader, liksom att Humlegården valt att driva denna lösning vidare.

Det handlar om så mycket mer än den enskilda byggnaden

Det aktuella projektets utformning innebär att Stockholm förlorar en av sina få kvarvarande byggnader och karaktärsmiljöer från 1870-talet. De befintliga byggnaderna symboliserar allt det som stockholmarna älskar med innerstaden - en mänsklig skala och en vacker, ståtlig och upplevelserik byggnad som minner om Stockholms historia. Den är en av få kvarvarande byggnader på malmarna som tillkom före byggnadsstadgan från 1874. Detta år markerar ett

Samfundet S:t Erik
Stockholm

epokskifte då en ny högre skala introducerades. I Stockholm finns överhuvudtaget få byggnader från epoken dessförinnan bevarade.

Gatuhuset vid Nybrogatan, fastigheten Riddaren 18, det s.k. Astoriahuset, och dess huvudbyggnad intill den gata som aldrig byggdes ut helt utgör tillsammans en viktig komponent i den omgivande intima stadsmiljön, som är så starkt präglad av bebyggelse uppförd kring sekelskiftet 1900. Gatuavsnittet norr om huvudbyggnaden, som länge varit avstängd för allmänheten, ska nu öppnas och bilda en liten offentlig plats, kallad Sofi Almqvists plats.

Här finns möjligheter att öppna upp en historiskt präglad platsbildning som går förlorad om det föreslagna nymodernistiska huset, som i sig har många förtjänster, uppförs. Den nya byggnaden skulle påverka områdets karaktär negativt och på ett radikalt sätt. Nybrogatan, och särskilt närområdet intill "Astoriahuset" och det Judiska Centret skulle få en väsentligt annorlunda framtoning om det föreslagna huset uppförs, jämfört med om den äldre fasaden, med dess entréer i gatuplan, skulle fortsätta att prägla platsen. I framtiden skulle platsen dessutom bli mer tillgänglig och attraktiv för allmänheten om den bibehålls i gatunivå och inte sänks ned en våning, så som nu föreslås.

Utgången av denna fråga är viktig och prejudicerande. Rivs fastigheten kan det leda till att det i framtiden blir lättare att få rivningslov för äldre bebyggelse och att vi därmed riskerar en rejäl tillbakagång vad gäller kulturmiljöskyddet.

Humlegården måste ompröva sitt rivningsbeslut

Vi uppskattar Humlegårdens ambition att renovera gatuhuset och att bygga med kvalitet, men vi kan inte acceptera att detta ska ske till priset av att mycket stora historiska värdena offras. Den enskilda byggnaden har mycket stor betydelse för den samlade helheten. En rivning av "Astoriahusets" huvudbyggnad skulle bidra till en ny våg av rivningar av äldre byggnader i innerstaden. Det blir än mer negativt laddat eftersom Humlegården tidigare förtjänstfullt profilerat sig som ett fastighetsbolag, som gör bra renoveringar.

Vi vädjar än en gång till Humlegården att ompröva rivningsbeslutet. De båda samkomponerade husen från 1873 bör ovillkorligen bevaras i sin helhet, inklusive takutformning och med bibehållen biograffoajé i enlighet med Samfundets tidigare yttranden.

För Samfundet S:t Erik

Monica Andersson
Ordförande

Susanne Ingo
Vice Ordförande

Laila Reppen
Sekreterare

Fredrik von Feilitzen
Styrelseledamot